

Eyðkvæmi er als ikki at spæla við

Tíggu føroyingar eru smittaðir av HIV-virus, og triggir hava fingið sjúkuna AIDS. Men hetta eru bert tøluni í Føroyum. Eingi töl eru fyri, hvussu nógvir føroyingar niðri hava sjúkuna

Nú nøkur ár eru liðin, síðani smitta av HIV-virus og sjúkan AIDS vórðu staðfest, er henda hervilga søtt eisini komin til Føroya.

Tað, sum í fyrstuni ljóðaði sum ein fjartliggjandi sjúka, ið bert rakti ein ávísan bólk av menniskjum, er ikki longur fjart og fremmant hugtak, ið ikki viðkemur okkum, ið búleikast her í miðjum norðurlandshavi.

Í dag er staðfest, at í Føroyum eru tíggu fólk smittað av HIV-virus. Í vanligari talu eru hesi fólk altso HIV-positiv.

Trý hava fingið AIDS

Trý onnur eru upptafur meinari rakt, tí fyri teirra viðkomandi hevur smittan gjørt so mikið nógv um seg, at tey nú eru sjúk.

Tey hava við øðrum orðum fingið AIDS – ella eyðkvæmi, sum sjúkan

nevnt á føroyskum.

Enn er tó eingin av hesum trimum so illa fyri, at neyðugt er við beinleiðis sjúkralægu yvir longri tíðarskeið á sjúkrahúsi.

Eingi töl finnast, ið siga, hvussu nógvir føroyingar, t.d. niðri, eisini hava fingið sjúkuna ella eru HIV-positiv.

Tað, sum hendir, tá fólk verða smittað av HIV-virus, er at virusið setir seg í kyknur – tær sokallaðu T-kyknurnar. Hesar kyknur verða so spakuliga niðurbrottar, so náttúrliga verjarn móti sjúkum og øðrum vikin og at enda verður at kalla burtur.

Tola als einki av

Hetta vil siga, at fólk, ið hava AIDS, ikki kunnu tolað heilt vanligar sjúkur, ið annars ikki volda frískum nakrar serligar trupulleikar og als ikki eru lívsvanda-

miklar.

Triggir smittuvegir eru: Kynsligt samband, blóðgeving og við sproytu.

HIV-virusið finst í blóði, sáði og sevu í móðurskeiðini.

Í fyrstuni varð hildið, at smittan bert kom við kynsligari samveru millum menn, men so er ikki.

Kortini er samlega í bakteríum serliga vandamikil.

At fólk verða HIV-positiv av blóði, er ikki so vanligt, tí síðani AIDS byrjaði at gera um seg, hevur alt blóð verið kannað fyri HIV-virus.

Helvt um helvt

Við sproytu eru tað mest rúsevnismissnýtarar, ið verða smittaðir, tá teir eru fleiri um at brúka somu sproytu, og tað tí er nógv mikið at smitta allar, um bert ein av teimum ber

smittuna í sær frammanundan.

Kynsligt samband verður roknað sum høvuðssmittuvegurin, tí tað hevur víst seg, at nógv tey flestu HIV-positivu eru smittað við kynsligari samveru.

Meðan tað í fyrstuni mest vóru menn, ið vórðu smittaðir, er ikki so longur.

Eins væl og maður kann smitta mann, og maður kann smitta kvinnu, ber til hjá kvinnu at bera smittuna til mann.

Tað hevur eisini víst seg, at har sjúkan er mest útbreidd – í miðafrika og á Haiti – er helvtin av teimum smittað av HIV-virus, er helmungurin kvinnur.

Feskastu tøluni úr Danmark siga eisini, at av teimum, ið seinast eru vorðin smittað av HIV-virus, er helmungurin kvinnur. hj.

OLYMPUS
TRIP MD2

2 ÅRS GARANTI

Stórt úrval í av fototólum

Heilautamatisk familjukamera. Vakturt snið við innbygddum blitzi og motori.

SMS FOTO
TLF. 19820

Stjóri á Grannskoðanardeild Landskassans

Starvið sum stjóri á Grannskoðanardeild Landskassans er leyst at søkja.

Umframt at hava leiðsluna á grannskoðanardeildini er stjórin skrivari hjá lögtingsgrannskoðarunum.

Starvið er tæmastumannastarv í 36. lønarflokk.

Tann, sum settur verður í starvið, skal hava hollan kunnleika til grannskoðan. Umsøklarar við útbúgving sum cand. merc., HD ella líknandi innan roknskap hava fyrirun.

Umsóknir, stílaðar til Føroya Landsstýri, skulu vera Landskrivstovuni í hendi í seinasta lagi 15. apríl 1991 kl. 16.00.

Nærri upplýsingar um starvið fáast við at venda sær til Ólav Olsen, stjóri á grannskoðanardeildini, tlf. 15111.

Landskrivstovan,
tann 20. mars 1990

Felagið Føroyar-Kuba

Brigadu-fundur verður mánaðvöldið 25. mars kl. 19.00 á Føroya Lærarskúla. Allir limir og komandi brigadistar eru vælkomin.

Nevndin

Við rattið er tað tú sum ræður ferðini!

HÓVLIGA

»Fyri tað fyrsta gongur ein so og hugsar um hetta alla tíðina at kalla, og so eru tað eisini tíðir, har ein hevur tað so ringt, at ein ikki fær sovið fyri hesum tankunum.«

Ringasta, hann hevur verið útfyri, er at hava triggjar svønleysar nætur av hesum:

»Tað hevur verið tað harðast hjá mær, tí uttan at hava sovið í eini tvey ella trý samdøgur, er tað um at gerast ov mikið, og bert vantar í, at ein verður fullkomuliga frá sær sjálvum,« sigur hann.

Vinir deyðir av AIDS

Sum kunnugt er talan um álvarsama sjúku, tá hon sleppur til gera um seg, og eisini hevur N.P. upplivað, at fleiri av vinum hansara eru deyðir av AIDS:

»Ein vinur, sum eg havi kent nokk so væl væl í eini níggjur ár, doyði í fjør,« sigur hann. »Tað var hart at fylgja við honum, hvussu hann varð sjúk og versnaði, og til hann so at enda doyði av tí.«

Fleiri aðrir av vinum hansara, sum hann kendi eitt sindur, eru eisini deyðir av AIDS, og tað er

nakað, ein hugsar um hetta nógv um, tá tað hendir.

Ringast er at vera innistongdur

N. P. sigur, at tað er verri at vera HIV-positivur, tá ein harafturat er innistongdur og ikki nakað serliga opin.

»Eg kenni ein í Føroyum, sum er HIV-positivur,« sigur hann. »Tá hesin so gongur í gøtunum í Havnini, hugsar hann alla tíðina um og heldur, at øll, hann møtir, hyggja at honum og vita, hvussu hann hevur tað, og at hann er HIV-positivur.«

N. P. heldur, at tá ein hevur tað soleiðis, má tað vera sera torført at koma ígjøgnum.

»Tí kann eg ikki annað enn ráða til, at tey HIV-positivu, sum eru í Føroyum, taka seg saman í ein Positiv-Bólk.«

Hjálpir at hitta onnur

»Tað hevur í hvussu er víst seg fyri meg, at síðani eg fyri einum ári síðani kom upp í ein Positiv-Bólk, hevur tað lætt nógv um hjá mær, tí tá sleppi eg at tosa við onnur um akku-

rát teir trupulleikarnar, eg havi,« sigur N. P.

Positiv-Bólkurin hevur einar 180 limir og eini hús at ráða yvir, har limirnir savnast javnan.

Opíð er trý kvøld um vikuna, og einaferð um mánaðin er onkur fyrilestur. Tá tey koma saman soleiðis um ein drekkamunn, kunnu tey vera eini 20, men tá tey hava veitslur, kunnu tey gott vera eini 40-50 í senn.

»Vit í bólknum kunnu eisini ringja til hvønnannan, nær tað skal vera, um vit hava tað ringt og akkurát her og nú hava brúk fyri at sleppa at tosa við onkran,« sigur N. P.

Til kanningar

Javnan gongur N. P. til kanningar hjá lækna, og fær har at vita, hvussu til stendur.

»Tað verða gjørdar málningar av ymsum tølum, ið so skulu siga eitt sindur um, hvussu stendur til,« sigur N. P. »Hesi tøluni kunnu skifta eitt sindur.«

Hann heldur, at tað í øllum førum kann hjálpa øðrum í framtíðini, um hann letur seg kanna væl og virðiliga.